

**Česká školní inspekce
Inspektorát v kraji Vysočina**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

čj. ČŠIJ-285/11-J

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Základní škola Žďár nad Sázavou, Komenského 6
Sídlo:	Komenského 6/825, 591 01 Žďár nad Sázavou 3
IČ:	48 895 229
Identifikátor:	618 130 321
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Janou Svobodovou, ředitelkou právnické osoby
Zřizovatel:	město Žďár nad Sázavou
Místo inspekční činnosti:	Komenského 6/825, 591 01 Žďár nad Sázavou 3
Termín inspekční činnosti:	5., 6., 9. a 10. květen 2011

Předmět inspekční činnosti

1. Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou speciální podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Inspekční činnost byla zaměřena na žáky vzdělávající se v oborech vzdělání 79-01-B/001 Pomocná škola a 79-01-B/01 Základní škola speciální.

2. Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. a) školského zákona pro účely získávání a analýzy informací o vzdělávání žáků v přírodovědné gramotnosti.

Aktuální stav školy

Právnícká osoba vykonává v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení činnost základní školy s nejvyšším povoleným počtem 554 žáci. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami tvoří 75 % z celkového počtu žáků, z čehož je přibližně 38 % žáků se sociálním znevýhodněním. V oborech vzdělání Pomocná škola a Základní škola speciální je nejvyšší povolený počet žáků 74, vzdělává se jich zde formou skupinové integrace v 5 třídách 27, což je 7 % z celkového počtu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Naplněnost těchto oborů vzdělání je přibližně 36 %.

Žáci jsou vzděláváni podle vzdělávacích programů *Pomocná škola a přípravný stupeň pomocné školy*, čj. 24 035/97-22, ve znění pozdějších úprav, *Rehabilitační vzdělávací program pomocné školy* čj. 15 988/2003-24, ve znění pozdějších úprav, a podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání s motivačním názvem *Tvořivá škola* – přílohy pro žáky se středně těžkým mentálním postižením a přílohy pro žáky s těžkým mentálním postižením, více vadami a autismem.

Žáci mají možnost navštěvovat školní družinu a školní jídelnu, je zde přípravná třída pro žáky se sociálním znevýhodněním.

V době od posledního inspekčního hodnocení v roce 2004, kdy došlo ke sloučení základní školy s bývalou zvláštní a pomocnou školou, se škola profiluje jako inkluzivní a rozvíjí systém podpůrných a vyrovnávacích opatření pro žáky. Využívá přitom zapojení do různých projektů podporujících inkluzivní vzdělávání. V době inspekční činnosti probíhalo za provozu zateplení a nové omítnutí budovy, nebylo tak možné využívat učebnu v přírodě.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání

Při přijímání žáků ke vzdělávání postupovala ředitelka školy dle platných zákonných ustanovení. Některé podklady pro zařazení žáků do tříd se vzdělávacími programy pro obory vzdělání Pomocná škola a Základní škola speciální (doporučení poradenského zařízení, souhlas zákonných zástupců, případně vyjádření odborného lékaře) nebyly předloženy, což je částečně zapříčiněno chybějícími doklady z doby před sloučením škol. Informaci o rozdílech ve vzdělávacích programech dostávají zákonní zástupci většinou ústně.

O vzdělávací nabídce škola informuje způsobem v místě obvyklým. Díky zaměření na inkluzivní vzdělávání dostává ředitelka příležitost prezentovat školu odborné veřejnosti na konferencích a seminářích.

V rámci projektu VIP kariéra financovaného z Evropského sociálního fondu (ESF) je ve škole od školního roku 2005/2006 zřízeno školní poradenské pracoviště. Jeho členy jsou školní speciální pedagožka, metodička prevence rizikového chování a 3 výchovné poradkyně, jedna z nich má v kompetenci péči o sledované žáky. Tito odborníci zajišťují péči o žáky s výchovnými a vzdělávacími problémy, spolupráci s rodiči žáků a s poradenskými zařízeními, sociálními kurátory sociálního odboru Městského úřadu ve Žďáře nad Sázavou a dalšími organizacemi, které se podílejí na práci s ohroženou mládeží. Speciální pedagožka není zaměstnancem školy.

Učební plán školního vzdělávacího programu je v souladu s příslušným rámcovým vzdělávacím programem a v praxi je dodržován. Jsou do něj zařazeny volitelné předměty dramatická výchova a rehabilitační hudební výchova. Disponibilní časová dotace byla dále použita ve prospěch čtení, psaní a matematiky.

Ve sledovaných třídách jsou zařazeni žáci více ročníků. Jsou zde vzděláváni žáci prvního i druhého stupně, čímž je porušen § 5 odst. 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů.

Výuka probíhala vždy s podporou pedagogické asistence. Žáci pracovali samostatně, ve skupinách nebo individuálně, výuka se opírala o používání názorných pomůcek. U žáků se středně těžkým mentálním postižením byla rozvíjena počítačová a informační gramotnost, byla zaznamenána podpora rozvoje komunikativních dovedností v podobě říkanek doprovázených pohybem a použití alternativního komunikačního systému znak do řeči. Podpora žáků učitelem i asistentkou pedagoga byla účinná a zohledňovala jejich individuální potřeby. Pro jednu žákyni, která pracovala samostatně a zvládala úkoly rychlejším tempem, byla práce s výukovými programy stereotypní a příliš jednoduchá. Žáci s těžkým mentálním postižením byli vzděláváni v multismyslové místnosti (Snoezelen) a v kmenové učebně. Jejich vnímání bylo stimulováno vizuálně, sluchově a hmatově. V příjemném prostředí Snoezelen ve spojení s bazální stimulací bylo dosaženo i maximální míry relaxace některých žáků. Podpora pedagogické asistence v kmenové třídě nebyla příliš účinná, vyučovací hodina byla využita neefektivně a jeden žák byl správně polohován až v závěru hodiny.

Výsledky vzdělávání monitorují a vyhodnocují pedagogičtí pracovníci zvláště na klasifikačních poradách tříd základní školy speciální, ostatní jednání pedagogické rady jsou organizována společně pro celý subjekt. Žáci se úspěšně uplatňují zvláště ve výtvarných soutěžích.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Školní vzdělávací program s platností od 1. 9. 2010 odpovídá velikosti i podmínkám školy a je orientován na podporu rozvoje osobnosti žáka. Při jeho srovnání s Rámcovým vzdělávacím programem pro obor vzdělání základní školy speciální bylo zjištěno, že s ním není zcela v souladu. V průběhu inspekční činnosti byly zjištěné nedostatky odstraněny.

Ředitelka školy stanovila poradní sbor, ve kterém jsou zastoupeni i pedagogičtí pracovníci s výkonnými kompetencemi pro třídy s upravenými vzdělávacími programy – zástupce ředitelky a výchovný poradce. Pedagogičtí pracovníci vyučující v těchto třídách tvoří předmětový tým speciálních pedagogů. Hospitační činnost provádí zástupce ředitelky ve své oblasti, ředitelka směřuje svou kontrolní činnost vzhledem k složitější organizační struktuře k problematickým jevům.

Vzhledem ke skutečnosti, že vzdělávání ve škole je zaměřeno na podporu a rozvoj inkluzivní školy, jsou veškeré strategické a inovační záměry orientovány tímto směrem. Do projektu *Inkluzivní škola* jsou zapojeni pedagogičtí pracovníci celé školy. Začleňování žáků se zdravotním postižením z oborů vzdělání Pomocná škola a Základní škola speciální do činností celé školy je postupné a má mírně vzestupnou tendenci. Ke společným aktivitám patří např. plnění průřezových témat v rámci různých akcí.

Statistické údaje o činnosti školy jsou vykazovány v souladu se skutečností. Dokumentace školy je vedena v požadovaném rozsahu. Ve školním řádu jsou obsaženy práva a povinnosti všech účastníků vzdělávání, nedostatky v pravidlech hodnocení žáků byly odstraněny v průběhu inspekční činnosti. Podklady pro vlastní hodnocení školy zpracovávají pedagogičtí pracovníci, jedenkrát za 3 roky je realizováno jejich sebehodnocení. Školské radě byly předloženy dokumenty školy v souladu s právním

předpisem. Byla realizována opatření k odstranění nedostatků zjištěných Českou školní inspekcí v uplynulém období.

Ve třídách základní školy speciální jsou třídními učiteli 3 pedagogičtí pracovníci s odbornou kvalifikací, 2 absolvovali bakalářské vzdělání speciální pedagogiky. Při vzdělávání spolupracují s třídními učiteli asistenti pedagoga. Zastupování nepřítomných pedagogů je zajištěno. Nadtarifní složky platu navrhuje ředitelka školy, projednává je a konzultuje se zástupci ředitelky a odborové organizace. V rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků škola v posledních letech upřednostňuje vzdělávání v rámci celého pedagogického kolektivu. Vzdělávací akce se týkaly především inkluzivního vzdělávání, poruch chování, integrace žáků a tvorby školního vzdělávacího programu. Významný rozvoj profesní úrovně pedagogů spočívá v tvorbě výukových materiálů v rámci výše zmíněného projektu. Učitelé ani žáci tříd základní školy speciální se přímo neúčastní výměnných pobytů v rámci mezinárodního projektu *Green Education*, ale jsou nápomocni školním aktivitám v době konání návštěv ze zahraničí.

Škola realizuje opatření ke zlepšení materiálně technických podmínek. Zateplení budovy a nová omítka se v letošním školním roce dokončuje za finanční podpory zřizovatele. Na vstupní části je umístěno nové logo školy navržené žáky. Z jiných finančních zdrojů byla pořízena např. keramická dílna a multismyslová učebna. Pro výuku praktických činností slouží dílny a cvičný byt. Škola je bezbariérová a je vybavena výtahem.

Učebny jsou vybaveny počítači, některé mají monitor s dotykovou obrazovkou. V počítačové učebně je dostatečné množství pracovních míst. Počítače pro žáky se zdravotním postižením mají speciálně upravenou klávesnici a jsou v nich nainstalovány výukové programy určené těmto žákům. Pedagogičtí pracovníci byli seznámeni s dovednostmi v práci s interaktivní tabulí, v současné době ji využívá běžně jedna učitelka.

Škola podporuje zdravý sociální, psychický a fyzický vývoj žáků. K specifickým aktivitám určeným pro třídy základní školy speciální patří např. aktivity v multismyslové učebně. V rámci projektu *Inkluzivní škola* se vytváří metodika jejího využívání, dále jsou realizovány fyzioterapeutické a rehabilitační programy, např. hipoterapie a plavání. Pitný režim je zajištěn, škola se účastní i projektu *Ovoce do škol*. Někteří z žáků se zúčastňují sportovních nebo sobotních tematických akcí. V rámci minimálního preventivního programu se seznamují s dopravní výchovou a s chováním člověka za mimořádných situací. Počet úrazů je zanedbatelný. Při realizaci programů primární prevence spolupracuje škola s místním centrem primární prevence a drogových služeb.

V roce 2010 škola hospodařila s finančními prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu, tj. s dotacemi na přímé náklady na vzdělávání, a s účelově určenými finančními prostředky na rozvojové programy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Významnou finanční podporu škola získává v rámci grantového projektu ESF *Inkluzivní škola*. Finančními prostředky z rozpočtu zřizovatele hradila škola provozní náklady. Některé činnosti žáků jsou podpořeny drobnými sponzory.

Třídní učitelé jsou v úzkém styku s rodiči žáků z tříd základní školy speciální. Podle potřeb mají možnost individuálních pohovorů. Rodiče se mohou zúčastnit akcí pořádaných pro žáky, někteří z nich byli přítomni při výuce svých dětí. Samozřejmostí je součinnost s poradenskými pracovišti. Při Speciálně pedagogickém centru ve Žďáře nad Sázavou je zřízena dvouletá praktická škola, kde mají někteří žáci možnost se dále vzdělávat.

Spolupráce se zřizovatelem se v současné době zlepšuje v podobě osvěty inkluzivního vzdělávání směrem k občanům města. Škola udržuje a vyhledává kontakty na různá občanská sdružení a organizace zabývající se pomocí zdravotně postiženým dětem a dospělým.

Závěry, celkové hodnocení školy

Vzdělávání v oborech vzdělání Pomocná škola a Základní škola speciální probíhá v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení a souhlasem krajského úřadu. Ředitelka dodržuje právní normy týkající se přijímání žáků ke vzdělávání, dokumentaci školy vede v požadovaném rozsahu.

Školní vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální je v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro obor vzdělání základní škola speciální, odpovídá velikosti i podmínkám školy a je orientován na podporu rozvoje osobnosti žáka. Přínosem je vlastní školní poradenské pracoviště.

Škola se profiluje jako inkluzivní škola. Výuka žáků s mentálním postižením probíhá formou skupinové integrace a jejich zapojení do aktivit školy se postupně rozvíjí. Při vzdělávání škola vytváří příjemné školní klima. Výukové metody, vhodná motivace a respektování individuálních zvláštností většinou přispívaly k rozvoji osobnosti žáků.

Materiální podmínky školy a výše finančních prostředků, se kterými právnická osoba hospodařila, byly dostačující pro realizaci vzdělávacího programu. Škola je aktivní v grantové politice, díky úspěšným projektovým žádostem byla vybavena multismyslovou učebnou a realizuje některé další fyzioterapeutické a rehabilitační programy.

Spolupráce s partnery se rozvíjí, zlepšila se spolupráce se zřizovatelem. Odbornost některých pedagogů je využívána v komisích města, zkušenosti s řízením inkluzivně zaměřené školy předává ředitelka školy odborné veřejnosti.

V rámci inspekční činnosti proběhlo na základní škole ověřování zadávací dokumentace pro účely získávání a analýzy informací o vzdělávání žáků v přírodovědné gramotnosti. Informace z této části inspekční činnosti budou v souladu s § 174 odst. 12 písm. c) školského zákona zahrnuty do tematické zprávy České školní inspekce o přírodovědné gramotnosti a nejsou součástí této inspekční zprávy.

Při inspekční činnosti byl zjištěn tento nedostatek:

Ve sledovaných třídách jsou zařazeni žáci prvního i druhého stupně, čímž je porušen § 5 odst. 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb. Lhůta k přijetí opatření a odstranění tohoto nedostatku se neukládá.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Inspektorát v kraji Vysočina, Mgr. Eva Kořínková, Štáflova 2003, 580 02 Havlíčkův Brod, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.j@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole a v České školní inspekci, Inspektorátu v kraji Vysočina.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

(razítko)

Mgr. Eva Kořínková, školní inspektorka

v. r.

Hana Štefánková, školní inspektorka

v. r.

V Havlíčkově Brodě 15. června 2011

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

(razítko)

Mgr. Jana Svobodová, ředitelka právnické osoby

v. r.

Ve Žďáře nad Sázavou 17. 6. 2011

Připomínky ředitelky školy

Připomínky nebyly podány.